

?La Mercè, suspicàcia present, història preciosa

«Abans, si el cartell no era del tot del seu gust, s'ho empassava i aquí pau i després glòria. Hi ha dos factors que fan que ara això no sigui així: les xarxes socials i Ada Colau»

Programa de les festes de la Mercè 1984 | Toni Vall

Hi va haver uns anys en què les festes de la Mercè no les tirava ningú pel cap. Sí, de veritat, abans ningú es queixava del cartell, ni del cartellista, ni del pregoner. Abans no eren arma llancívola, no hi havia tals infantils suspicàcies. Si a algú no li agradava el pregoner no tenia pas la necessitat de fer-ho saber. Si el cartell no era del tot del seu gust, s'ho empassava i aquí pau i després glòria. Hi ha dos factors que fan que ara això no sigui així: les xarxes socials i Ada Colau. Que cadascú reflexioni, si vol, sobre per què té tal necessitat d'escopir bilis i donar la seva prodigiosa opinió sobre el cartell de la Mercè.

És bonic saber que la Mercè no és una festa que hagi evolucionat moltíssim al llarg dels anys. Ha canviat, esclar que sí, però sempre ha mantingut una personalitat estètica i visual similar. A mitjans del segle XIX, cap a 1868, les festes de la Mercè van néixer amb idiosincràsia religiosa. Progressivament s'hi va incorporant el folklore, la cultura popular, el bestiar, el ball de bastons, el colorisme, la sardana, trets distintius de la cultura tradicional catalana que arrelaran a les festes i que perduren fins avui. Els adorns al carrer, els castells de focs, els cercaviles, les sardanes,

també s'afegeixen a la festa, també conformen la personalitat de la ciutat engalanada els dies que circumval·len el 24 de setembre.

El franquisme, no cal dir-ho, és un forat negre també per les festes, convertides en desfilada, exaltació patriòtica, visca el rei, visca el governador civil, visca la caspa i visca el Caudillo. És amb la recuperació de la democràcia, quan s'encarrega a forces vives de la cultura ciutadana que rejoyeneixin, revitalitzin, reinventin i ressuscitin la festa. Que la retornin als barcelonins, que la facin present als barris, que es faci tangible a les places, als dies i a les nits, als concerts, a la platja, a Montjuïc i a la Rambla. S'hi incorporin els dissenyadors, els dibuixants de còmic, els teatreros, els amants de totes les xerinoles del món. El preimplisme és important per a la Mercè, la ciutat s'engalana, es presenta al món i es disfressa, els barris es netegen, algunes coses es perverteixen i es venen unes quantes motos.

La històrica militant del moviment veïnal, Custodia Moreno, amb Ada Colau, a l'acte del pregó d'enguany. Foto: Gala Espín

Cartellistes? Doncs uns quants: Ràfols Casamada, Arranz-Bravo, Mariscal, Perico Pastor, Frederic Amat, Anna Miquel, Tàpies, Hernández Pijuan, Satué, Perejaume, Jaume Plensa, Pati Núñez, Joan Fontcuerta, Miguel Gallardo. Molt poques dones. Assignatura pendent.

Pregoners? Rafael Moneo, Fatima Mernissi, Valentí Fuster, Maruja Torres, Rosa Regàs, Elvira Lindo, Jaume Sisa, Josefina Castellví, Montserrat Carulla, Joan Margarit, Josquim Maria Puyal, Ferran Adrià, Andreu Buenafuente, Marina Garcés, Leticia Dolera, Manuela Carmena... Moltes més dones pregoneres que no pas cartellistes.

Remeno al meu arxiu de postals i programes de mà de festes i festejos. Feu un cop d'ull al programa de mà de la Mercè de 1984. Desplegable, troquelat, amb l'skyline de la ciutat... El segell de Mariscal és inconfusible. Mireu quina preciositat. Visca la Mercè!

Tret de sortida de les festes de la Mercè d'enguany. Foto: Gala Espín